

PHASELIS

Disiplinlerarası Akdeniz Araştırmaları Dergisi
Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies

Issue V (2019)

Phaselis Kenti Kıyısında Lesepsiyan Bir Opisthobranch (*Plocamopherus ocellatus* Rüppell & Leuckart, 1828)

*A Lesepsiyan Opisthobranch (Plocamopherus ocellatus
Rüppell & Leuckart, 1828) in the Shore of Phaselis Ancient City*

Mehmet GÖKOĞLU

<https://orcid.org/0000-0001-9723-8581>

Serkan TEKER

<https://orcid.org/0000-0002-3453-6415>

Jale KORUN

<https://orcid.org/0000-0002-1930-9978>

Kemal GÖKOĞLU

<https://orcid.org/0000-0002-2944-7768>

The entire contents of this journal, *Phaselis: Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies*, is open to users and it is an 'open access' journal. Users are able to read the full texts, to download, to copy, print and distribute without obtaining the permission of the editor and author(s). However, all references to the articles published in the e-journal *Phaselis* are to indicate through reference the source of the citation from this journal.

Phaselis: Journal of Interdisciplinary Mediterranean Studies is a peer-reviewed journal and the articles which have had their peer reviewing process completed will be published on the web-site (journal.phaselis.org) in the year of the journal's issue (e.g. Issue IV: January-December 2018). At the end of December 2018 the year's issue is completed and Issue V: January-December 2019 will begin.

Responsibility for the articles published in this journal remains with the authors.

Citation M. Gökoğlu, S. Teker, J. Korun, K. Gökoğlu "Phaselis Kenti Kıyısında Lesepsiyan Bir Opisthobranch (*Plocamopherus ocellatus* Rüppell & Leuckart, 1828". *Phaselis* V (2019) 125-128. <http://dx.doi.org/10.18367/Pha.19006>

Received Date: 07.02.2019 | Acceptance Date: 22.03.2019
Online Publication Date: 05.04.2019

Editing Phaselis Research Project
www.phaselis.org

Geliş Tarihi: 07.02.2019
Kabul Tarihi: 22.03.2019
Yayın Tarihi: 05.04.2019

PHASELIS

V (2019) 125-128
DOI: 10.18367/Pha.19006
journal.phaselis.org

Phaselis Kenti Kıyısında Lesepsiyan Bir Opisthobranch (*Plocamopherus ocellatus* Rüppell & Leuckart, 1828)

A Lesepsiyan Opisthobranch (Plocamopherus ocellatus Rüppell & Leuckart, 1828) in the Shore of Phaselis Ancient City

Mehmet GÖKOĞLU* - Serkan TEKER** - Jale KORUN*** - Kemal GÖKOĞLU****

Öz: İndo-pasifik kökenli bir nudibranch *Plocamopherus ocellatus*, Akdeniz’de farklı birkaç bölgede daha önce rapor edilmiştir. *P. ocellatus*’un Türkiye kıyılarından ilk kaydı Kaş’ta verilmiştir. Daha sonra bu tür İskenderun Körfezi’nde kayda geçmiştir. Phaselis Alacasu Koyu’nda, algler üzerine yapılan bir bilimsel çalışma esnasında yapılan scuba dalışında, *P. ocellatus* belgelenmiştir. Bu örnek doğal ortamından alınarak bir kovaya konulmuş, fotoğrafı çekildikten sonra tekrar doğaya salıverilmiştir. Bu çalışma *P. ocellatus*’un Türkiye Suları’ndaki üçüncü kayıdır.

Anahtar sözcükler: Phaselis, *Plocamopherus ocellatus*, Lesepsiyan, Nudibranch

Abstract: The nudibranch *Plocamopherus ocellatus*, originated from indo-pacific, has been reported in several regions of the Mediterranean Sea. First record of *P. ocellatus* in the coasts of Turkey was reported from Kaş. Later, this species was recorded from the Gulf of İskenderun. In a scientific study on algae in the Phaselis Alacasu Bay, *P. ocellatus* was seen during scuba diving. The species was taken into a bucket from its natural habitat and then released back to nature after its photograph was taken. In this study, third record of *P. ocellatus* was reported in Turkey’s waters.

Keywords: Phaselis, *Plocamopherus ocellatus*, Lessepsian, Nudibranch

Giriş

Plocamopherus ocellatus Rüppell and Leuckart, 1828 Akdeniz ekosistemine sonradan girmiş İndo-pasifik kökenli bir nudibranch türüdür. Şu ana kadar bu tür Akdeniz ekosisteminde sadece birkaç lokasyondan bildirilmiştir¹. Rothman ve Galil (2015)² bildirdiğine göre Akdeniz’de bu tür ilk kez 1977 yılında İsrail kıyılarında 50 m derinlikte çamurlu bir zeminde görülmüştür. Bu tarihten sonra türün bir örneği Kaş’ta (1998)³ kayalıklar arasında 8-10 m derinlikler arasından fotoğraf-

* Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Yetiştiriciliği Anabilim Dalı, Antalya, gokoglu@akdeniz.edu.tr | <https://orcid.org/0000-0001-9723-8581>

** Ph.D., Akdeniz Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Mühendisliği Anabilim Dalı, Antalya. srkntkr@gmail.com | <https://orcid.org/0000-0002-3453-6415>

** Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Yetiştiriciliği Anabilim Dalı, Antalya, jalekorun@akdeniz.edu.tr | <https://orcid.org/0000-0002-1930-9978>

*** MA., Süleyman Demirel Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Su Ürünleri Avcılık Anabilim Dalı, Isparta, scbant07@gmail.com | <https://orcid.org/0000-0002-2944-7768>

¹ Çevik – Cavaş 2012.

² Rothman – Galil 2015.

³ Rudman 2002.

lanmıştır⁴ (Rudman 2002; Yokeş ve Rudman 2004). Yine Rothman ve Galil (2015)⁵'in bildirdiğine göre *P. ocellatus* 2000, 2002 ve 2003 yıllarında Lübnan kıyılarından da bildirilmiştir.

Çevik ve Cavaş (2012)⁶ bu türü 15 Aralık 2011 tarihinde İskenderun Körfezi'nin kayalık bir bölgesinde 4 m derinlikte tespit etmişlerdir. Kleitou vd., (2015)⁷ Mayıs 2015 tarihinde *P. ocellatus*'u Magosa'nın Protaras bölgesinde 25 m derinlikte bir batığa scuba dalışı yaparken tespit etmişlerdir. Bu araştırmacılar Güney Kıbrıs'ta yapay resif olarak batırılan başka batıklarda da bu türü tespit etmişler ve yapay resiflerin bu tür için uygun habitatlar oluşturduğu kanısına varmışlardır.

Çevik ve Cavaş (2012)⁸ İskenderun Körfezi'nde yaptıkları çalışmada *P. ocellatus*'un 8 bireyini tespit etmişlerdir. Yine bu çalışma sırasında türün yumurta kümelerine de rastlamışlardır. Yaptıkları bu çalışmada araştırmacılar, türün Akdeniz'de farklı lokasyonlarda görülmesi ve yumurta kümelerinin varlığına dayanarak bu canlının Akdeniz ekosisteme başarıyla yerleştiği kanısına varmışlardır. Yine araştırmacılar *P. ocellatus*'un İskenderun Körfezi'ne girmesinin Süveyş Kanalı yoluyla veya gemilerin balast suları ile taşınmış olabileceği bildirmişlerdir.

Phaselis kenti çevresinde deniz algleriyle ilgili yaptığımız bir araştırma sırasında scuba dalışı yapılmış ve daha önce Antalya Körfezi'nde görmediğimiz bir nudibranch türüne rastlanılmıştır. Bu türün belirlenmesi ve Phaselis kentini sualtı biyolojik çeşitliliğine dâhil edilmesi, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Materyal ve Metod

Phaselis Antik Kenti, Alacasu Koyu kayalık bölgesinin 6-7 m derinliklerinde yaptığımız alg araştırmaları esnasında, 36°32'5.32"K; 30°33'48.05"D koordinatlarına scuba dalışı yapılmıştır. Bu dalışlar sırasında kayalık bölgede farklı bir nudibranch türüne rastlanılmıştır. Bu tür bulunduğu bölgeden bir kova içerisine alınmış ve teknede fotoğrafı çekilmiştir. Fotoğraf çekiminden sonra bu nudibranch tekrar doğal ortamına bırakılmıştır. Daha sonra bu Nudibranch'ın, Rudman (2002)⁹; Çevik ve Cavaş (2012)¹⁰; Rothman ve Galil (2015)¹¹'e göre fotoğraflardan tür teşhisi yapılmıştır.

Bulgular

Phaselis Phaselis Antik Kenti, Alacasu Koyu kayalık bölgesi 6-7 m derinliklerde görülen Nudibranch türü, Polyceridae familyası, Plocamopherus genusu ait *Plocamopherus ocellatus* olarak teşhis edilmiştir (Fig 1). Bu türün boyu yaklaşık 11 cm olarak belirlenmiştir. Vücut rengi koyu kahverengidir. Vücut üzerinde portakal renginde yuvarlak benekler bulunmaktadır. Ayrıca dorsal bölgede yüzgeç benzeri bir yapı yer almaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmamızda Phaselis Antik Kenti, Alacasu koyunda tespit ettiğimiz Nudibranch türü *Plocamopherus ocellatus*'tur. Kızıldeniz orijinli olan bu tür Akdeniz ekosistemine sonradan dahil olmuştur. Süveyş Kanalı, İndo-pasifik orijinli birçok canlının Akdeniz'e geçiş yolunu oluşturmakta-

⁴ Rudman 2002; Yokeş – Rudman 2004.

⁵ Rothman – Galil 2015.

⁶ Çevik – Cavaş 2012.

⁷ Kleitou et al. 2015.

⁸ Çevik – Cavaş 2012.

⁹ Rudman 2002.

¹⁰ Çevik – Cavaş 2012.

¹¹ Rothman – Galil 2015.

dır. Bu kanalı kullanarak Akdeniz'e göç eden türlere Lesepsiyan türler denilmektedir¹².

Plocamopherus ocellatus çok nadir görülen bir Nudibranch türüdür¹³. Rothman ve Galil (2015)¹⁴'nin bildirdiğine göre, son yıllarda bu tür Kızıldeniz'in yanı sıra Arap Körfezi'nde de rastlanılmıştır.

Fig. 1. *Plocamopherus ocellatus*

Akdeniz ekosisteminde ise bu türe ilk kez 1977 yılında İsrail'in Nitzanim kıyısında rastlanılmıştır¹⁵. Daha sonra *P. ocellatus*'un Akdeniz'de bir kaç lokasyondan daha bildirimi yapılmıştır.

Türkiye kıyılarından bu tür ilk kez Kaş'tan¹⁶ bildirilmiştir. Daha sonra türün bildirimi İskenderun Körfezi'nden de yapılmıştır¹⁷. Bu araştırmacılar İskenderun Körfezi'nde yaptıkları çalışma sırasında türün yumurta kümelerine de rastlamışlardır. Bu bulguları yorumlayan araştırmacılar türün Akdeniz ekosistemine adaptasyonunu başarıyla sağladığını bildirmişlerdir.

Bu araştırma Phaselis Antik Kenti çevresinde yapılmıştır. Phaselis Antik Kenti çevresinde bu çalışmayla *P. ocellatus*'un varlığının bildirimi, Türkiye kıyılarından üçüncü lokasyon kaydını oluşturmaktadır. Bu kayıtla Phaselis Antik Kenti biyolojik çeşitliliğine lesepsiyan bir tür daha ilave edilmiştir.

Phaselis halkı, Kızıldeniz orijinli olan bu türü antikçağda, büyük bir ihtimalle hiç görmemiş ve bilmemiştir.

¹² Golani 1998.

¹³ Çevik – Cavas 2012.

¹⁴ Rothman – Galil 2015.

¹⁵ Rothman – Galil 2015.

BİBLİYOGRAFYA

- Golani 2005 D. Golani, Distribution of Lessepsian migrant fish in the Mediterranean, *Italian Journal of Zoology*, 65/1 (1998) 95-99. <http://dx.doi.org/10.1080/11250009809386801>
- Kleitou *et al.* 2015 P. Kleitou, F. Crocetta, D. Poursanidis, , Web contribution to native and alien species distribution: four new records from Cyprus. *Medit. Mar. Sci.*, 16/3 (2015) 682-702.
- Rothman – Galil 2015 S. Rothman, B. S. Galil, Not so rare: Plocampherus ocellatus (Nudi-branchia, Polyceridae) in the Eastern Mediterranean. *Marine Biodiversity Records* 8 (2015) e144. <http://dx.doi.org/10.1017/s1755267215001207>
- Rudman 2002 W. B. Rudman, Comment on Plocamopherus ocellatus from Turkey by Erwin Koehler. [Message in] *Sea Slug Forum*. (2002) Sydney: Australian Museum. Available at: www.seaslugforum.net/find/8516 (accessed 04 Feb. 2019).
- Yokes – Rudman 2004 B. Yokes, - W. B. Rudman, "Lessepsian opisthobranchs from southwestern coast of Turkey; five new records for Mediterranean". *Rapp Réunions Comm Int Explor Sci Mer. Méditerr* 37 (2004) 557.